

Előkészületek „Az ember tragédiája” szabadtéri előadására

Szombaton a kultuszminisztériumban tárgyalnak az előadás megrendezéséről

(A Délmagyarország munkatársától.) Az ember tragédiája szabadtéri előadására lázasan folynak az előkészületek. A Rudolf-térnek a kulturpalota előtti részét pontosan felmérték és megállapították, hogy a téren háromezeröttszáz néző számára lehet olyan ülőhelyet biztosítani, amelyről zavartalanul hallgathatja és láthatja a szabadtéri előadást. A háromezeröttszáz ülőhelyen kívül természetesen több ezer állóhely lesz. Elkészítették a szabadtéri színpadok terveit is és így, ha a terv megvalósítására kerül a sor, úgy a színpadot, mint a nézőteret néhány óra alatt fel lehet építeni.

Hont Ferenc, aki vállalkozott a szabadtéri előadás megrendezésére, már régebben érintkezésbe lépett Tőkés Annával, a Vigszínház művészijével, akinek Éva szerepét szánta és Kiss Ferencel, a Nemzeti Színház tagjával, akit Ádám szerepének vállalására kért fel. Tőkés Anna már értesítette Hontot, hogy Éva szerepét örömmel vállalja, Kiss Ferenc még nem határozott, hanem azt közölte Hont Ferencel, hogy személyesen kíván vele tárgyalni az ügyben.

Hont Ferenc pénteken Budapestre utazik és felkeresi Kiss Ferencet. Ha nem sikerül vele a megállapodás, akkor mást keres Ádám szerepére. A darab harmadik főszerepét, Lucifert, Táray Ferenc alakítja.

Szombaton Budapestre utazik dr. vitéz Szabó Géza kultúrtaácsnok is. Utjának tu-

lajdonképpen célja az, hogy felvigye a belügyminisztériumba a színházügy hatalmas irattömegét, a legutóbb hozott polgármesteri és kisgyűlési határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket és tájékoztassa a belügyminisztérium illetékes előadóját előszóval is a helyzelel. A kultúrtaácsnok pesti útját arra is felhasználja, hogy Hont Ferencel együtt eljárjon a kultuszminisztériumban és szorgalmazza azoknak a kéréseknek az elintézését, amelyeket a város hatósága terjesztett fel a kultuszminiszterhez a szabadtéri előadással kapcsolatban. A városnak két kérése van. Az egyik az, hogy a Máv. indítson az előadás napján az ország különböző pontjairól jelleles vonatokat Szegedre, mert valószínű, hogy az ország egész területén nagy lesz az érdeklődés „Az ember tragédiája” szabadtéri premierje iránt. Mivel a szegedi színház jelmez-tára nem elég gazdag, a város a Nemzeti Színházról kért jelmezeket kölcsön az augusztusi előadásokra.

Dr. vitéz Szabó Géza kultúrtaácsnok kijelentette érdeklődésünkre, hogy ezeknek a kívánságoknak az elintézésétől függ a tervezett szabadtéri előadások sorsa. Ha a kultuszminisztériumban kedvező választ kapnak mind a két kérésre, akkor a jövő héten megkezdik a próbákat; ha azonban a válasz kedvezőtlen lesz, akkor minden valószínűség szerint elmarad a szabadtéri előadás.

Pipás Pista és társai

A gyilkosságoknál segédkező asszonyok, az elvetemült Horvát János, a szivességért segítő Császár József, a 15 éves János és a zokogó Decsornyés János

(A Délmagyarország munkatársától.) Nagy izgalommal tárgyalják az Alsótanyán tizenhárom, illetve tíz évvel ezelőtt elkövetett kegyetlen bérnyilkosságokat, amelyeknek tetesei valamennyien az ügyészség fogházában várják további sorsukat.

Az érdeklődés előterében Pipás Pista áll, aki agyafúrt ravaszsággal tervelte ki Dobák Antal és Börcsök József halálát.

Példátlanul érdekes ember ez a Pipás Pista. Ha egy szabó a tanyai gunya helyett jószabásu öltönyt adna rá, mindenki megesküdne rá, hogy szabályos férfi hallatlanul flegmatikus arccal; a teljes illuziókeltéshez mindössze a pipa hiányzik a szájából. A szikár természetű, markáns vonású asszony egészen természetesnek találta, hogy elfogták. Nem sirt, nem jajveszékelt, ha kérdezték, ömlött belőle a szó. Először tagadt, de csak addig, amíg meg nem győződött arról, hogy hiába minden, a rendőrség pontosan ismeri életét.

Egyáltalában nem indult fel a legterhelőbb kérdések sulya alatt sem. Azt a benyomást keltette flegmatikus viselkedésével, mintha teljes erkölcsi érzék híján lenne. Lelkiismeret-furdalásai nincsenek. Pénzsóvársága, amely a két gyilkosság indító oka volt minden más érzést elnyomott benne.

Csak egyet nem vállalt, hogy ő kezdeményezte volna a gyilkosságokat.

Az asszonyokra akarta tolni a kezdeményezést. Az kétségtelen, hogy ő tervelte ki az akasztásokat és ő benne született meg az a gondolat, hogy legcélszerűsőbb lesz felhúzni a két gazdát és az öngyilkosság látszatát keltetni, mert így senki sem fog rájönni a gyilkosságokra. Fizikai ereje is meg volt hozzá, hogy nő léte a gyilkosságok aktív résztvevőjeként szerepeljen. Nagy erejének tudatában jött arra az eszmére mintegy 20 évvel ezelőtt, hogy ha férjiruhát ölt magára, akkor jobban tud elhelyezkedni. Mint férfi többet kereshet, így járt tanyáról-tanyára és a legdurvább

béresmunkákat is elvégezte. Évekig volt kocsis és hosszabb ideig szolgált egy ménlelepen is.

Özvegy Dobák Antalné

jól megtermett idősebb asszonyság. Kövér arcán gonosz vonások húzódnak meg. Fásult közönnnyel felelt a hozzá intézett kérdésekre, nem tört meg a visszaemlékezések hatása alatt, megbánást nem mutatott. Nem érdekelte a gyilkosság ténye. Nem tagadta bűnét. De volt egy momentum, ami ellen körömszakadtig tiltakozott és vallomásának ez a része is különös pszichológiára vall.

Pipás Pista ugyanis, amikor a legapróbb részletekre is kiterjedően vallott, elmondotta, hogyan végeztek Dobák Antallal. Az öreg, amikor a konyhában nyakába vetették a hurkot, befelé vonszolták a szobába, hogy ott a mestergerendára felakasszák. Dobákné az udvarból nézte ura kivégzését és nagy nyugalommal szólt oda Pipás Pistának:

— Pista vedd ki a pénzt a zsebiből...

Pipás Pista engedelmessékedt a felszólításnak,

kivette a pénzt Dobák Antal zsebéből

és odaadta Dobák Antalnének.

Dobákné szinte dühöngött, amikor Pipás Pista vallomásának ezt a részét elébe tárták. Flegmájából egyetlen egyszer sem lehetett kihozni, mindent beismert és mindent vállalt, de az ellen valami hihetetlen indulattal és felháborodással tiltakozott, hogy ő ilyen parancsot adott volna a Pistának.

— Már minthogy én az uram pénzét akartam volna! — kiáltotta vad haraggal. — Már ilyen ne mondjanak!... Nem vagyok én tolvaj. Csak nem lopom meg a hites uramat!

A gyilkosság kieselését egyébként Pipás Pista igyekezett tolni, nagyon benne volt az ügyben, nem tagadja, de már azt a Pistának mondta, hogy el kéne tenni az ilyen embert láb alól.

Egyébként, amikor vallomását befejezte, megkérdezte, hogy

statárium elé kerül-e

vagy sem. Amikor megmondták neki, hogy nem kerül, a választ flegmatikusan vette tudomásul, nem látszott meg rajta, hogy ez a kijelentés örömmel, vagy megnyugvással töltötte el. Annál inkább örültek a többiek, mert egyik sem mulasztotta el megkérdezni, hogy hát most mi lesz velünk, statárium elé kerülünk-e?

Özvegy Börcsök Józsefné

munkában elnyűtt idős parasztasszony. Alattomos, sunyi nézésű. Az asszony ellenében özvegy Dobáknéval és Pipás Pistával folyton sirt és jajgatott, tordelte a kezét, mély megbánást mutatott. De azért jellemző volt nála is és a gyilkos társaság valamennyi tagjánál, hogy bűnük következményeivel egyáltalában nem voltak tisztában. Fogalmuk sem volt arról, hogy a felbujtót a törvény szigorúbban bünteti, mint a tettest, mégis valami ösztönszerű erőnél fogva valamennyien tiltakoztak az ellen, mintha ők esztették volna ki a gyilkosságot. A vallomások mindaddig simán mentek, amíg arra a kérdésre nem került a sor, hogy

ki kezdte a dolgot.

Egyik se akarta vállalni és különösen Börcsök Józsefné, meg Dobák Antalné erősítgették, hogy mindent Pipás Pista esztett ki. Pipás Pista viszont a két asszonyra tolt a kezdeményezést.

— Eszem ágában sem volt eltenni láb alól Börcsök Józsefet és Dobák Antalt, — vallotta Pipás Pista először Alsótanyán Balogh Tibor főfelügyelő, majd dr. Vastagh Zoltán rendőrkapitány előtt. — Az asszonyok jöttek hozzám könyörögni, hogy segítsék rajtuk, mert már nem bírják az életet az uruk mellett. Én csak beláttam, hogy igazak van. Ilyen rossz emberek nem érdemlik meg, hogy éljenek. Megsajnáltam Börcsököt, amint sokszor elpanaszolta, hogy miket művel az ura. Folyton ivott, többször el is hagyta, nagyon rossz ember volt, hogyne sajnáltam volna meg. Szivességet akartam tenni az asszonyoknak, hogy ne kelljen tovább ilyen gyötrelmes életet élniük...

Végeredményben azonban a kezdeményezést egyik sem vállalta és a „jószívű” Pipás Pista állhatatosan megmaradt amellett, hogy ő

csak szivességet tett a két asszonynak.

A Börcsök meggyilkolásáért kiakadott vérdíj felemlítésénél csak a vállát vonogatta:

— A társam nem csinálta ingyen, annak fizetni kellett...

Horvát János

a legtipikusabb bűnöző. Arcán kiálló csontokkal, apró szúrós és hunyorgató szemekkel, széles, tompa orral, durva haja kócosan csapzottan csüng le homlokára. Valami állati vonás még jobban elégteleníti arcát. Elvetemült gyilkos a megbánás legkisebb jele nélkül. Azt a benyomást kelti, hogy nagy gyakorlata lehet pribéki munkák elvégzésén.

— Vöröskatoná voltam, de egyetlen embert sem huztam fel, — mondta sötéten.

Erdekes volt az elfogatása. Bauer Ede detektív Pintér rendőrmester segítségével valahol a sövényházi határban akadott rá, amint sárlóval dolgozott. Olyan vad kinézése volt, hogy nem igen volt tanácsos hozzá közeledni azzal a felszólítással, hogy „kövessen a szegedi rendőrségre”. Bauer detektív cselhez folyamodott. Elkérte tőle az éles sárlót, amit azután messze elhajított a fű közé, azután megkérdezte, „no mi is van azzal a két eftűnt libával, azt mondják magánál van?”

— Nálam ugyan nincs, — tiltakozott Horvát. — Hát akkor legjobb lesz, ha bemegyünk a szegedi rendőrségre, — mondotta Bauer detektív és ott tisztázzuk az ügyet.

— Ez lesz a legjobb —, felelte Horvát —, ilyen gyanu ne száradjon rajtam. Azután engedelmesen követte a detektívet.

Császár József

jobb kinézésű gazda. Erősen megtörtnek látszik. — Csak a sógorom unszolására mentem bele a dologba — mondta. Neki akartam szivességet